

BỘ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG
VIỆN KHOA HỌC
KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN VÀ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

PHẠM THỊ THU HƯƠNG

NGHIÊN CỨU CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH NHẪM HUY ĐỘNG
NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH TỪ KHU VỰC TƯ NHÂN TRONG
HOẠT ĐỘNG ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU
Ở VIỆT NAM

LUẬN ÁN TIẾN SĨ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

HÀ NỘI, 2022

BỘ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG
VIỆN KHOA HỌC
KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN VÀ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

NGHIÊN CỨU CƠ CHẾ, CHÍNH SÁCH NHẪM HUY ĐỘNG
NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH TỪ KHU VỰC TƯ NHÂN
TRONG HOẠT ĐỘNG ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU
Ở VIỆT NAM

Ngành: Biến đổi khí hậu

Mã số: 9440221

LUẬN ÁN TIẾN SĨ BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Tác giả Luận án
(Ký, ghi rõ họ tên)

Giáo viên hướng dẫn 1
(Ký, ghi rõ họ tên)

Giáo viên hướng dẫn 2
(Ký, ghi rõ họ tên)

Phạm Thị Thu Hương

TS. Nguyễn Văn Tài

PGS.TS Hoàng Văn Hoan

HÀ NỘI, 2022

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân tác giả. Các kết quả nghiên cứu và các kết luận trong Luận án này là trung thực, không sao chép dưới bất kỳ hình thức nào từ bất kỳ một nguồn nào. Việc tham khảo các nguồn tài liệu đã được trích dẫn đầy đủ và ghi nguồn theo đúng quy định.

Nghiên cứu sinh

Phạm Thị Thu Hương

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tác giả xin gửi lời cảm ơn đến Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu, Cục Quản lý tài nguyên nước, Cục Biến đổi khí hậu, Vụ Khoa học và Công nghệ, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận án.

Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, tác giả xin gửi lời cảm ơn đặc biệt tới hai thầy hướng dẫn khoa học là TS. Nguyễn Văn Tài và PGS.TS Hoàng Văn Hoan đã tận tình giúp đỡ tác giả từ những bước đầu tiên xây dựng định hướng nghiên cứu, cũng như trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thiện Luận án.

Tác giả chân thành cảm ơn các chuyên gia, các nhà khoa học của Viện Khoa học Khí tượng Thủy văn và Biến đổi khí hậu và các cơ quan hữu quan đã có những góp ý về khoa học cũng như hỗ trợ nguồn tài liệu, số liệu cho tác giả trong suốt quá trình thực hiện Luận án.

Cuối cùng, tác giả xin gửi lời cảm ơn tới gia đình đã luôn ở bên cạnh, động viên cả về vật chất lẫn tinh thần, tạo mọi điều kiện tốt nhất để tác giả có thể hoàn thành Luận án của mình.

TÁC GIẢ

NCS. Phạm Thị Thu Hương

MỤC LỤC

MỤC LỤC	i
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC HÌNH	vi
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	4
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	5
4. Câu hỏi nghiên cứu	6
5. Luận điểm bảo vệ	6
6. Phương pháp nghiên cứu	7
7. Đóng góp mới của Luận án	8
8. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn	8
9. Cấu trúc luận án	9
CHƯƠNG I: TỔNG QUAN CÁC NGHIÊN CỨU VỀ HUY ĐỘNG ĐẦU TƯ CỦA KHU VỰC TƯ NHÂN TRONG ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU	10
1.1. Khái niệm cơ bản về khu vực tư nhân và huy động nguồn lực tài chính cho ứng phó với biến đổi khí hậu	10
1.1.1. Cơ chế và chính sách	10
1.1.2. Khu vực tư nhân	12
1.1.3. Ứng phó với biến đổi khí hậu	14
1.1.4. Huy động nguồn lực tài chính từ khu vực tư nhân cho ứng phó với biến đổi khí hậu	16
1.2. Nhu cầu tăng cường nguồn lực tài chính cho ứng phó với biến đổi khí hậu và vai trò của khu vực tư nhân	19
1.2.1. Nhu cầu huy động nguồn lực tài chính tư nhân	19

1.2.2. Khu vực tư nhân và ứng phó với biến đổi khí hậu.....	22
1.3. Tổng quan các nghiên cứu về cơ chế, chính sách huy động tài chính tư nhân trong ứng phó với biến đổi khí hậu.....	25
1.3.1. Khoa học hành vi và quyết định đầu tư của khu vực tư nhân.....	25
1.3.2. Các nghiên cứu trên thế giới về huy động nguồn vốn từ khu vực tư nhân vào ứng phó với biến đổi khí hậu.....	28
1.3.3. Các nghiên cứu ở Việt Nam về huy động nguồn vốn từ khu vực tư nhân vào ứng phó với biến đổi khí hậu.....	35
1.4. Tiểu kết chương 1.....	41
CHƯƠNG II: PHƯƠNG PHÁP LUẬN VÀ SỐ LIỆU NGHIÊN CỨU YẾU TỐ TÁC ĐỘNG ĐẾN QUYẾT ĐỊNH ĐẦU TƯ CỦA KHU VỰC TƯ NHÂN CHO ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU Ở VIỆT NAM.....	43
2.1. Khung nghiên cứu.....	43
2.2. Tiếp cận đa chiều từ trên xuống và từ dưới lên.....	44
2.3. Phương pháp thu thập số liệu và nghiên cứu bàn giấy.....	45
2.3.1. Thu thập số liệu thứ cấp.....	45
2.3.2. Phương pháp điều tra xã hội học.....	46
2.3.3. Nghiên cứu bàn giấy.....	53
2.4. Phương pháp phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả của cơ chế, chính sách huy động nguồn lực tài chính từ khu vực tư nhân.....	55
2.4.1. Phương pháp kiểm định các nhân tố tác động đến sự sẵn lòng đầu tư của tư nhân.....	55
2.4.2. Phân tích hồi quy tuyến tính (linear regression).....	57
2.5. Số liệu khảo sát.....	59
2.6. Tiểu kết chương 2.....	62
CHƯƠNG III: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ GIẢI PHÁP TẠO MÔI TRƯỜNG THUẬN LỢI THÚC ĐẨY QUYẾT ĐỊNH ĐẦU TƯ CỦA KHU	

VỰC TƯ NHÂN CHO ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU Ở VIỆT NAM 64

3.1. Vai trò của khu vực tư nhân trong đầu tư cho ứng phó với biến đổi khí hậu ở Việt Nam	64
3.1.1. Các quy định chính sách về vai trò của khu vực tư nhân trong ứng phó với biến đổi khí hậu.....	64
3.1.2. Sự tham gia khu vực tư nhân trong các hoạt động thích ứng với biến đổi khí hậu và giảm nhẹ phát thải khí nhà kính	73
3.2. Các yếu tố quan trọng có tác động đến quyết định đầu tư của khu vực tư nhân cho ứng phó với biến đổi khí hậu ở Việt Nam	80
3.2.1. Kết quả kiểm định độ tin cậy của thang đo.....	80
3.2.2. Kết quả phân tích nhân tố khám phá (EFA).....	83
3.2.3. Kết quả phân tích hồi quy	85
3.2.4. Mức độ tác động của các yếu tố đến ý định đầu tư của doanh nghiệp	91
3.3. Thành quả và hạn chế trong thúc đẩy quyết định đầu tư của khu vực tư nhân vào ứng phó với biến đổi khí hậu ở Việt Nam.....	93
3.3.1. Vai trò hỗ trợ của nhà nước đối với các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu	96
3.3.2. Môi trường đầu tư đối với các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu	105
3.3.3. Năng lực, hiểu biết của khu vực tư nhân và người sử dụng dịch vụ về ứng phó với biến đổi khí hậu.....	106
3.3.4. Các vấn đề liên quan đến hỗ trợ của bên cho vay	107
3.3.5. Các vấn đề liên quan đến thái độ của doanh nghiệp đối với các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu.....	112
3.4. Đề xuất giải pháp nhằm tạo môi trường thuận lợi thúc đẩy quyết định đầu tư của khu vực tư nhân cho ứng phó với biến đổi khí hậu ở Việt Nam .	113

3.4.1. Giải pháp đảm bảo vai trò hỗ trợ của nhà nước đối với các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu.....	113
3.4.2. Giải pháp củng cố môi trường đầu tư đối với các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu	116
3.4.3. Giải pháp nâng cao năng lực, hiểu biết của khu vực tư nhân và người sử dụng dịch vụ về ứng phó với biến đổi khí hậu	121
3.4.4. Giải pháp đa dạng hoá nguồn vốn vay thông qua mở rộng hoạt động cấp tín dụng xanh và thị trường trái phiếu, đặc biệt là trái phiếu xanh....	124
3.4.5. Giải pháp tăng cường thái độ tích cực của doanh nghiệp đối với các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu.....	130
3.5. Tiểu kết chương 3.....	131
CHƯƠNG IV: KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	133
Kết luận	133
Kiến nghị	134
TÀI LIỆU THAM KHẢO	136
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	148
PHỤ LỤC I – PHIẾU KHẢO SÁT.....	149
PHỤ LỤC II –DANH SÁCH CÁC DOANH NGHIỆP THAM GIA KHẢO SÁT	155
PHỤ LỤC III – DANH SÁCH CÁC CHUYÊN GIA THAM VẤN	165
PHỤ LỤC IV – ĐỊNH HƯỚNG ỨNG PHÓ VỚI BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU Ở VIỆT NAM SAU NĂM 2020.....	167

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1 Tiến độ thực hiện nghiên cứu	47
Bảng 2.2 Thang đo mức độ sẵn lòng đầu tư vào các dự án ứng phó với biến đổi khí hậu tại Việt Nam	50
Bảng 3.1. Văn bản chính sách ứng phó với biến đổi khí hậu cấp quốc gia đề cập đến vai trò của khu vực tư nhân	65
Bảng 3.2. Các dự án FDI liên quan đến thích ứng với biến đổi khí hậu và tăng trưởng xanh	75
Bảng 3.3: Nguồn gốc công nghệ được sử dụng trong doanh nghiệp.....	79
Bảng 3.4. Kết quả kiểm định thang đo các nhân tố	80
Bảng 3.5. Hệ số KMO và kiểm định Barlett.....	84
Bảng 3.6 Hệ số KMO và kiểm định Barlett.....	84
Bảng 3.7 Hệ số Eigenvalues.....	85
Bảng 3.8: Kết quả kiểm định hệ số tương quan r.....	86
Bảng 3.9. Mô hình hồi quy các nhân tố ảnh hưởng tới ý định đầu tư	87
Bảng 3.10 Kiểm định giả thuyết của mô hình nghiên cứu.....	89
Bảng 3.11. Chỉ tiêu đánh giá sự phù hợp mô hình hồi quy	90
Bảng 3.12 Phân tích phương sai ANOVA	90
Bảng 3.13. Mức độ tác động của các yếu tố đến ý định đầu tư của DN.....	92
Bảng 3.14. Mối liên hệ giữa các giải pháp chính sách với các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định đầu tư của khu vực tư nhân	95
Bảng P-III.1. Những nhiệm vụ, chương trình, dự án thích ứng có tiềm năng thu hút đầu tư từ thành phần tư nhân.....	169
Bảng- P-IV.1 Những nhiệm vụ, chương trình, dự án thích ứng có tiềm năng thu hút đầu tư từ khu vực tư nhân	172

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1. Tác động từ các chính sách khác nhau đối với huy động tài chính tư nhân cho các dự án phát thải thấp và thích ứng với khí hậu.....	18
Hình 2.1. Khung nghiên cứu	43
Hình 2.2. Quy trình khảo sát	46
Hình 2.3. Mô hình nghiên cứu hồi quy tuyến tính đa biến	59
Hình 2.4 Tỷ lệ Doanh nghiệp tham gia khảo sát theo loại hình SXKD	61
Hình 2.5. Tỷ lệ Doanh nghiệp hoạt động ở các loại hình khảo sát.....	62
Hình 3.1. Đặc điểm các phương án thiết kế khác nhau của hệ thống M&E cho tài chính	121